

Riigikogu Euroopa Liidu asjade komisjoni istungi protokoll nr 149

Tallinn, Toompea ja videosild

Reede, 13. veebruar 2026

Algus 9.00, lõpp 10.35

Juhataja: Peeter Tali (esimees)

Protokollija: Roosmarii Kukk (konsultant)

Võtsid osa:

Komisjoni liikmed: Arvo Aller, Vladimir Arhipov, Lea Danilson-Järg, Enn Eesmaa, Katrin Kuusemäe, Luisa Rõivas, Aivar Sõerd, Kadri Tali, Tarmo Tamm, Urve Tiidus

Komisjoni ametnikud: Teele Vares (nõunik-sekretariaadijuhataja), Teele Taklaja (nõunik), Getter Kristen Treumuth (nõunik)

Puudusid: Rain Epler, Tiit Maran, Anti Poolamets, Maido Ruusmann ja Kristo Enn Vaga

Kutsutud: Rahandusministeeriumi välisasjade nõunik Märten Ross (1. päevakorrapunkt); majandus- ja tööstusminister Erkki Keldo, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi strateegia ja teenuste juhtimise asekanstler Maria Alajõe, Euroopa Liidu ja rahvusvahelise koostöö osakonna juhataja Silver Tammik (2. päevakorrapunkt); Haridus- ja Teadusministeeriumi Euroopa Liidu ja rahvusvahelise koostöö nõunik Piret Sütt (3. päevakorrapunkt); Haridus- ja Teadusministeeriumi Euroopa Liidu ja rahvusvahelise koostöö nõunik Piret Sütt ja teadus- ja arenduspoliitika osakonna nõunik Ursula Tubli (4. päevakorrapunkt)

Osalesid: Tairi Täht (Riigikantselei EL sekretariaadi nõunik), Raimond Vladimirov (Luisa Rõivase praktikant)

Päevakord:

1. Eesti seisukohad 16. veebruaril 2026 toimuval eurorühma kohtumisel ja 17. veebruaril 2026 toimuval majandus- ja rahandusnõukogu istungil
2. Seisukoha andmine: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepanek, millega luuakse Euroopa Konkurentsivõime Fond, sealhulgas kaitseuuringute ja -innovatsiooni eriprogramm, tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) 2021/522, (EL) 2021/694, (EL) 2021/697 ja (EL) 2021/783 ning muudetakse määrusi (EL) 2021/696, (EL) 2023/588 ja (EL) [Euroopa kaitsetööstuse programm] COM(2025) 555
3. Seisukoha andmine: Nõukogu määrus, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Euroopa horisont“ täiendav Euroopa Aatomienergiaühenduse teadus- ja koolitusprogramm aastateks 2028–2032, tagatakse ühenduse panus ITERi projekti ning tunnistatakse kehtetuks määrus (Euratom) 2025/1304 COM(2025) 594
4. Seisukoha andmine: Euroopa Sõe- ja Terasühenduse fondi teadusprogrammi ettepanekud COM (2025) 759; COM(2025) 760
5. Info ja muud küsimused

1. Eesti seisukohad 16. veebruaril 2026 toimuval eurorühma kohtumisel ja 17. veebruaril 2026 toimuval majandus- ja rahandusnõukogu istungil

Märten Ross andis ülevaate Eesti seisukohtadest 16. veebruaril 2026 toimuval eurorühma kohtumisel ja 17. veebruaril 2026 toimuval majandus- ja rahandusnõukogu istungil.

Märten Ross sõnas, et rahandusministrid kogunevad eurorühmas, et lõplikult kinnitada euroala majanduspoliitilised soovitused, mis on liikmesriikidele pigem deklaratiivsed. Arutelu keskendub euro rahvusvahelisele rollile ja globaalsele tasakaalustamatustele, hõlmates ka pensionisüsteemi teemasid, kus Euroopa Liidul on piiratud ühispädevus. Käsitletakse üleeuroopaliste pensionifondide (PEPP) raamistikku ja maksukäsitlust, rõhutades maksupoliitika ühtsuse vajadust. ECOFIN-i päevakorras on 2024. aasta EL-i eelarve täitmise aruanne, 2027. aasta eelarve suunised, Leedu taastekava muudatuse rakendusotsus ning Austriale erandi kinnitamine eelarvekulutuste trajektooriga kõrvaldamiseks kaitsekulude suurendamise eesmärgil. **M. Ross** sõnas, et Ukraina sõja mõju käsitletakse rutiinselt ning 90 miljardi laenupakett praegu arutlusele ei tule.

Aivar Sõerd küsis selgitust Leedu taastekava muudatuste kohta. Lisaks küsis **A. Sõerd** millised konkreetsed meetmed on kavandatud eluasemete taskukohasuse edendamiseks.

Märten Ross vastas, et Leedu muudab oma programmis mitmeid elemente. Kuna nende programm sisaldas lubadust maksupoliitika revisjoni läbiviimiseks ning eesmärkide täitmist ei suudetud piisavalt tõendada, peatati vahepeal osaliselt maksete tegemine. Lisaks märkis **M. Ross**, et osa Leedu toetusest suunatakse laenuinstrumendi alla (nn arengurahastuse institutsioonile). Euroala majanduspoliitiliste soovituste kontekstis sõnas **M. Ross**, et eluasemeturul on piirkondi, kus turg ei toimi optimaalselt ja ebaproportsionaalne osa sissetulekust kulub eluasemele. Tehtud soovitus puudutab peamiselt suure asustustihedusega ja kallima hinnatasemega piirkondi Lääne-Euroopas, ega ole otseselt suunatud konkreetsele riigile (sealhulgas Eestile). Kõneleja märkis, et Eesti toetab üldist soovitusi ning peab oluliseks, et komisjoni soovitustes leitaks üleeuroopaline poliitiline väljund, näiteks finantsinstrumentide toetamine MFF-i kaudu, või liikmesriikide spetsiifilised soovitused, mis omavad praktilist mõju poliitika rakendamisele. **M. Ross** tõdes, et Euroala soovitus on mõistetav oma praegusel kujul, kuid selle praktilised järeldused on ebaselged, kuna poliitika rakendamine toimub peamiselt riigipõhiste soovituste alusel.

Arvo Aller küsis, kui suur on veamäär praegu protsentides, kas tegemist on üle- või alakulutamise, ja mis on selle alanemise mõte Eesti jaoks.

Märten Ross vastas, et veamäär on kontrollikoja poolt antud hinnang, mis tuvastab vea, kusjuures vea mõiste võib olla teatud juhtudel vaieldav ja **M. Rossi** sõnul toimib indikaatorina. Lisaks sõnas **M. Ross**, et 2024. aasta veamäär on 4,9%, mis ületab mitme aasta keskmist ning on seetõttu liiga suur. Kõneleja sõnul ei tähenda veamäär ülekulutamist, vaid ebaõiget kulutamist, näiteks kui programmidelt nõutakse vahendeid tagasi. Soovituse eesmärk on eelarve planeerimist ja kontrolli oluliselt tõhustada.

Tarmo Tamm märkis, et eluaseme küsimuse probleemiks on see, et jõukamad elavad kallimates piirkondades ning vähem jõukad on sunnitud elama äärelinnas, mis põhjustab keskkonna-, liiklus- ja sotsiaalseid probleeme. Lahendusena pakkus kõneleja, et kohaliku omavalitsuse või muu institutsiooni kaudu võiks osta kortereid kallimates linnaosades ning rentida neid piirkonnas töötavatele vähem jõukatele inimestele, et soodustada linnade kompaktsemat ja mitmekesisemat elukeskkonda.

Märten Ross täpsustas, et euroalal puudub konkreetne instrument eluasemeküsimuste lahendamiseks ning, et sellised ettepanekud jõuavad tavaliselt soovituseni, mida liikmesriigid peavad rakendama oma regulatsioonide ja planeerimise kaudu.

Lea Danilson-Järg märkis, et Euroopa Liidu majanduspoliitika seisukohtade neljandas punktis rõhutatakse kestliku majanduskasvu eeltingimusena nii avaliku kui erasektori investeeringuid, innovatsiooni ja tootlikkuse kasvu. Kuigi Euroopa Liidu võimalused selles valdkonnas on piiratud, leiab **L. Danilson-Järg**, et deklaratiivsete teemade kõrval tuleks rõhutada ka teisi olulisi aspekte, mis majandusarengut mõjutavad. Lisaks märkis kõneleja, et seisukohtadesse võiks probleemina lisada ka väikese sündimuse.

Lea Danilson-Järg tegi ettepaneku muuta seisukohtade 4. punkti: Eesti toetab euroala 2026. aasta majanduspoliitika soovitusel vastuvõtmist. Nõustume, et kestliku majanduskasvu jaoks on olulised valitsuse ja erasektori investeeringud, innovatsiooni ja tootlikkuse kasv ning tööturgude tugevdamine, milleks tuleb edendada oskusi, parandada ja tootlikkuse kasv ning tööturgude tugevdamine, milleks tuleb edendada oskusi, parandada haridustulemusi, suurendada tööturul osalemist ja toetada töökohtade kvaliteeti. Lisaks tuleb tegeleda vaesuse ja eluasemete taskukohasuse ning väikese sündimuse probleemiga, tagades samal ajal, et palgakasv on kooskõlas tootlikkusega. Kapitali kaasamiseks on vajalik luua Euroopa säästmise ja investeeringute liit, edendada digieuro loomist ja tugevdada euro rahvusvahelist rolli ning jälgida makrotasandi finantsstabiilsuse riske. Samuti on oluline kõrvaldada kaitsetööstuse kitsaskohad ja ühishangete edendamine.

M. Ross sõnas, et Euroopa Komisjon on esitanud seekord 14 majanduspoliitilist soovitusel euroala jaoks, mida on tavapärasest rohkem. Ta lisas, et Eesti seisukoht võiks olla nende teemade olulisuse meelde tuletamine, mis ei lähe vastuollu seni esitatud soovitusetega. Kuna soovitusel muutmine selles etapis eeldab vähemalt kahe kolmandiku enamust ning tekstimuudatused on piiratud, on Eesti võimalik positsioon rõhutada neid teemasid ilma ametlikke muudatusi algatamata.

Peeter Tali viis läbi hääletuse muuta seisukohtade 4. punkti vastavalt Lea Danilson-Järgi pakutud muudatustele. Hääletuse tulemus: poolt 4: Vladimir Arhipov, Arvo Aller, Lea Danilson-Järg, Enn Eesmaa; vastu 6: Katrin Kuusemäe, Luisa Rõivas, Aivar Sõerd, Kadri Tali, Peeter Tali, Tarmo Tamm; erapooletuid 1: Urve Tiidus. Ettepanek ei leidnud toetust.

Peeter Tali võttis arutelu kokku ning tegi ettepaneku toetada Vabariigi Valitsuse esitatud seisukohti.

Lea Danilson-Järg sõnas, et ei osale hääletusel.

Otsustati:

1.1. Toetada Vabariigi Valitsuse esitatud seisukohti (poolt 8: Enn Eesmaa, Katrin Kuusemäe, Luisa Rõivas, Aivar Sõerd, Kadri Tali, Peeter Tali, Tarmo Tamm, Urve Tiidus; vastu 1: Arvo Aller; erapooletuid 1: Vladimir Arhipov).

2. Seisukoha andmine: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepanek, millega luuakse Euroopa Konkurentsivõime Fond, sealhulgas kaitseuringute ja - innovatsiooni eriprogramm, tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) 2021/522, (EL) 2021/694, (EL) 2021/697 ja (EL) 2021/783 ning muudetakse määrusi (EL) 2021/696, (EL) 2023/588 ja (EL) [Euroopa kaitsetööstuse programm] COM(2025) 555

Erkki Keldo andis ülevaate Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepanekust, millega luuakse Euroopa Konkurentsivõime Fond, sealhulgas kaitseuringute ja - innovatsiooni eriprogramm, tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) 2021/522, (EL) 2021/694, (EL)

2021/697 ja (EL) 2021/783 ning muudetakse määrusi (EL) 2021/696, (EL) 2023/588 ja (EL) [Euroopa kaitsetööstuse programm] COM(2025) 555.

Erkki Keldo sõnul on järgmiseks pikaajalise rahastuse osaks saamas Euroopa Konkurentsivõime Fond, mille eesmärk on tugevdada Euroopa konkurentsivõimet strateegiliste investeeringute kaudu. Fondi kogumaht on planeeritud 451 miljardit eurot, millest fondi enda kogumaht on 234 miljardit. Lisandub ka Euroopa Horisont (hariduse valdkonnast) ning 41 miljardit innovatsioonifondist. Ministri sõnul ühendab Euroopa Konkurentsivõime Fond 14 senist rahastamisvahendit ning pakub toetusi neljas poliitikavaldkonnas: 1. vastupidavus, kaitse ja kosmos (130,7 miljardit); digitaalne juhtpositsioon (54,8 miljardit), puhas üleminek ja tööstuse heitkoguse vähendamine (67,4 miljardit); 4. tervis, põllumajandus, biotehnoloogia ja biomajandus. Eestile on prioriteetsed kriitilise taristu kaitse, digiühendused ning võrdne ligipääs väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele, sh idapiiri riikidele. Fondi rahastus on taotlus- ja projektipõhine, mistõttu on Eestile oluline taotluste nõustamise abikõlblikkus, et tagada väiksemate liikmesriikide ettevõtete edukas osalemine. Ministri sõnul kaalub Eesti võimalust, et erinevad asutused saaks ettevõtteid taotluste koostamise osas nõustada.

Vladimir Arhipov küsis, kas süsinikukvoodi hinna langetamine kuulub 67 miljardi sisse.

Erkki Keldo vastas, et teemad ei ole seotud, kuna süsinikuheitekvoodi süsteem toimib eraldiseisvatel alustel. Ta rõhutas, et hetkel käsitletakse tulevase rahastamisperioodi vahendite jaotust valdkondade lõikes. Minister täpsustas, et kui küsimus puudutas puhtale energiale üleminekut ning tööstuse süsinikuheite vähendamise ja toetamise meetmeid, siis kavandatava Euroopa Konkurentsivõime Fondi maht antud valdkonnas on 67,4 miljardit eurot, mis ületab varasemat rahastust enam kui 12 korda. See on oluline, et soodustada ettevõtete energiaefektiivsust, tehnoloogია arengut ja CO2 heite vähendamist.

Luisa Rõivas küsis, kui suur on oht, et poliitiline soov toetada Euroopa kaitsetööstust takistab Ukrainale elutähtsa abi kiiret kohalejõudmist.

Erkki Keldo vastas, et antud probleem Euroopa Konkurentsivõime Fondi raames ei esine. Eraldi on rõhutatud, et Ukrainal on võimalik taotleda Euroopa Kaitsefondist rahastust samadel tingimustel liikmesriikidega. Ehkki Ukraina ei ole Euroopa Liidu liikmesriik, on selle kaitsmine prioriteet ning seetõttu võimaldatakse Ukrainale ligipääs vajalikele investeeringutele ja ressursile analoogselt teiste Euroopa riikidega. Tegemist on varasemaga võrreldes uue erandiga, kuna seni pole Ukrainal olnud võimalust Euroopa Liidu fondidest toetust saada.

Luisa Rõivas küsis täpsustavalt, kas Eestil on antud seisukohale ka toetajaid.

Erkki Keldo vastas, et kuigi lõplikku otsust veel ei ole, siis mitmed riigid toetavad Eesti seisukohta. Minister märkis, et Eesti seisukoha kohaselt tuleks võimaldada Ukrainal osaleda kõigis konkurentsifondi valdkondades ning määruses tuleks ette näha võimalus eelistada fondi taotlusvoorudes Euroopa Liidu idapiiri projekte, et soodustada muuhulgas ühistootlusi koos Ukrainaga.

Lea Danilson-Järg küsis, kas Eestil on lootust põlevkivi kasutamisega seotud ettevõtmistele rahastust saada.

Erkki Keldo vastas, et kuna põlevkivi on fossiilne kütus, siis ei kvalifitseeru see toetuse saamiseks puhta energia kasutuselevõtul. Senini on Eesti saanud õiglase ülemineku fondist ja taastekavast rahastust, mille aluseks on kokkulepe põlevkivist järk-järgult loobuda. Muutunud julgeoleku- ja majandusolukorra tõttu pidas Kliimaministeerium läbirääkimisi Euroopa Komisjoniga ning saavutas Eesti majandusele soodsamad tingimused: põlevkivist elektri

tootmine lõpetatakse 2035. aastaks, kuid näiteks põlevkiviõli tootmine võib jätkuda seni, kuni sellel on turul nõudlus. Täiendavaid piiranguid põlevkivitööstusele ei kehtestata ning konkurentsivõimeliste toodete (nt laevakütused) tootmist Euroopas ei takistata. Minister rõhutas, et investeringutoetusi antakse Euroopas fossiilkütuste kasutamise asemel nende lõpetamiseks. Kõneleja tõi ka välja, et põlevkivijaamades toodetava elektri tõttu on Eesti keskmine energia hind kõrgem.

Peeter Tali küsis, kas majandus- ja tööstusministeerium koordineeris seisukohtade väljatöötamisel oma tööd kaitseministeeriumiga.

Erkki Keldo vastas, et kaitseministeeriumiga tehakse koostööd. **E. Keldo** tõi välja, et kaitseministeeriumis tegutseb tuleviku väevõime juhatus, majandus- ja tööstusministeeriumis kaitsetööstuse valdkonna asekanstler. Kaitseministeeriumi juhtgrupp hindab riiklikult vastu võetud kaitsetööstuspoliitika väärtuspakkumist, mille tegevused ja rahastusvõimalused on koostöös majandus- ja tööstusministeeriumiga määratletud. Ta rõhutas, et kaitsefondi rahastus kasvab Euroopa Liidu tasandil ligikaudu viiekordselt ning, et Eesti kaitsetööstuse ettevõtted ja riik peavad leidma võimalusi, kuidas Euroopa Liidu rahastust maksimaalselt kaitsevaldkonda kaasata.

Peeter Tali täpsustas, et innovatsiooni väejuhatuse juhataja alluvuses, aga ministeeriumi valitsusalas. **P. Tali** küsis, et kui 14 rahastamismudelit koondatakse ühe katuse alla, siis kas see lihtsustab liikmesriikide ja ettevõtete menetlust või jääb bürokraatia samaks.

Erkki Keldo vastas, et konkurentsivõime fondi loomise eesmärk on vähendada erinevate rahastamisvahendite, bürokraatia, taotlemise ja aruandluse hulka. Samuti on Euroopa Komisjoni üldine suund vähendada aruandluse ja bürokraatiaga seotud koormust. Ta rõhutas, et loodetavasti kujuneb konkurentsivõime fond positiivseks näiteks nii Euroopas kui ka siseriiklikult, näidates, kuidas bürokraatia vähendamine muudab ettevõtjate ja kodanike igapäevaelu lihtsamaks.

Urve Tiidus andis ülevaate [majanduskomisjoni arvamusest](#) ja arutelust ning märkis, et komisjon otsustas Vabariigi Valitsuse seisukohti toetada. Komisjoni otsus oli konsensuslik.

Peeter Tali võttis arutelu kokku ning tegi ettepaneku toetada kooskõlas majanduskomisjoni arvamusega Vabariigi Valitsuse esitatud seisukohti.

Otsustati:

2.1. Toetada kooskõlas majanduskomisjoni arvamusega Vabariigi Valitsuse esitatud seisukohti (konsensus: Arvo Aller, Vladimir Arhipov, Lea Danilson-Järg, Enn Eesmaa, Katrin Kuusemäe, Luisa Rõivas, Aivar Sõerd, Peeter Tali, Kadri Tali, Tarmo Tamm, Urve Tiidus).

3. Seisukoha andmine: Nõukogu määrus, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Euroopa horisont“ täiendav Euroopa Aatomienergiaühenduse teadus- ja koolitusprogramm aastateks 2028–2032, tagatakse ühenduse panus ITERi projekti ning tunnistatakse kehtetuks määrus (Euratom) 2025/1304 COM(2025) 594

Piret Sütt andis ülevaate Nõukogu määrusest, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Euroopa horisont“ täiendav Euroopa Aatomienergiaühenduse teadus- ja koolitusprogramm aastateks 2028–2032, tagatakse ühenduse panus ITERi projekti ning tunnistatakse kehtetuks määrus (Euratom) 2025/1304 COM(2025) 594.

Piret Sütt tõi välja, et kuna Euroopa horisondist tuumavaldkonna teadusuuringuid ei rahastata, siis selleks on loodud Euratomi teadus- ja koolitusprogramm. Programm põhineb

Euratomi asutamislepingul ning kestab viis aastat, millele järgneb kahe aastane pikendus, et ühtlustada programm Euroopa Liidu eelarve tsükliga. Rakendatakse Euroopa Horisondi osalemise ja levitamise eeskirju, mida Eesti toetab, kuna need lihtsustavad teadlaste ja ettevõtete osalemist. Eesti rõhutab vajadust paindlikkuse järele, et ka väiksema võimekusega teadusasutused ja ettevõtted pääseksid programmile ligi. **P. Sütt** märkis, et toetatavad valdkonnad hõlmavad tuumaohutust, kiirguskaitset, radioaktiivsete jäätmete ohutut käitlemist, tuumameditsiini ning tuumapädevuste säilitamist ja arendamist. Oluliseks peetakse vastavate spetsialistide olemasolu, et Eesti saaks selles valdkonnas oma kompetentsi suurendada. Samuti toetatakse termotuumasünteesi uuringuid ja ITER-i projekti, mille eesmärk on katsetada tuumasünteesi kasutamist energia tootmiseks. Eesti ettevõtted ja teadusasutused on juhtinud tähelepanu hangetel osalemise keerukusele ning Eesti peab oluliseks, et hangete korraldust muudetak, võimaldades paremat ligipääsu väiksematele riikidele ja ettevõtetele. **P. Sütt** tõi välja, et programmi eelarve seitsmeks aastaks on ligikaudu 9,8 miljardit eurot, millest üle poole on suunatud ITER-i arendamisele. Eesti jaoks on oluline, et programm keskenduks eelkõige liikmesriikide võimekuse arendamisele, kes alles alustavad tuumaprogrammidega. Oluline on tagada, et teadusuuringute tulemused oleksid avatud ja kättesaadavad, vältides dubleerimist ja soodustades otsuste tegemist ühtsetel andmetel. Eesti kontekstis peetakse prioriteediks väikeste moodulreaktorite ohutuse arendamist, kuna nende kasutuselevõtt on Eesti jaoks kõige tõenäolisem tuumaenergia valdkonnas.

Kadri Tali andis ülevaate [kultuurikomisjoni arvamusest](#) ja arutelust ning märkis, et komisjon otsustas Vabariigi Valitsuse seisukohti toetada. Komisjoni otsus oli konsensuslik.

Luisa Rõivas küsis kui reaalseks peetakse ettepanekut luua ITER-isse eraldi hankespetsialisti koht väikeriikide nõustamiseks luua ja kas see on piisav meede, et suurriikide ettevõtete eelistatust murda.

Piret Sütt vastas, et see oleks küsimus Kliimaministeeriumile ning Euratomi määruse raames lahendust ette ei ole ette nähtud. Seisukoht on lisatud selleks, et võimaluse tekkimisel tuleb ITER-i teemal ettepanek esitada. Ta lisas, et praegu ei ole võimalik hinnata meetme reaalsust, kuna suurriikide huvi on suurem kui Eesti oma.

Peeter Tali palus edastada Luisa Rõivase küsimus ministeeriumisse ning vastus edastatakse komisjonile kirjalikult.

Peeter Tali võttis arutelu kokku ning tegi ettepaneku toetada kooskõlas kultuurikomisjoni arvamusega Vabariigi Valitsuse esitatud seisukohti.

Otsustati:

3.1. Toetada kooskõlas kultuurikomisjoni arvamusega Vabariigi Valitsuse esitatud seisukohti (konsensus: Arvo Aller, Vladimir Arhipov, Lea Danilson-Järg, Enn Eesmaa, Katrin Kuusemäe, Luisa Rõivas, Aivar Sõerd, Peeter Tali, Kadri Tali, Tarmo Tamm, Urve Tiidus).

4. Seisukoha andmine: Euroopa Sõe- ja Terasühenduse fondi teadusprogrammi ettepanekud COM (2025) 759; COM(2025) 760

Piret Sütt andis ülevaate Euroopa Sõe- ja Terasühenduse fondi teadusprogrammi ettepanekutest.

Piret Sütt tõi välja, et Euroopa Sõe- ja Terasühenduse fondi teadusprogrammi rahastatakse ühenduse likvideerimisest järele jäänud varadest, mitte Euroopa Liidu üldisest eelarvest. Programmi eesmärk on toetada sõe- ja terasesektori teadusuuringuid, aidates kaasa kliimaneutraalsuse saavutamisele, puhta terasetootmise tehnoloogiate arendamisele ning

kaevanduste sulgemise järgsete keskkonnamõjude leevendamisele ja piirkondade taaselusdamisele. Programmi senine atraktiivsus on olnud piiratud, kuna projektid on jagatud kaheks: väiksemahulised, mille eelarve pole olnud piisav, ja suured projektid, mille eelarve on nii suur, et ettevõtetal ja teadusasutustel pole võimekust nende tegemiseks. Lisaks on taotlusvoorude tähtsajad lühikesed ning osalemisreeglid ebasoodsad. Kavandatavate muudatustega soovitakse suurendada programmi aastaeelarvet 200 miljoni euronini ning pikendada kestust 2030. aastani, pärast mida liigub teadusuuringute rahastamine teistesse EL-i programmidesse. Rahastamismäärad plaanitakse viia vastavusse Euroopa Horisondi tingimustega (teadusasutustele ja väike- ja keskmise suurusega ettevõtetele kuni 100%, suurtele tööstusettevõtetele kuni 70%), lisandub teine taotlusvoor aastast ning toetatakse ka kahese kasutusega tehnoloogiaid. Eesti seisukohast on oluline, et programmis säiliks põlevkivi ning raua- ja terasejäätmete ümbertöötlemise teemad, et toetada vastavaid teadusuuringuid ja Ida-Virumaa arengut. Lisaks toetatakse väiksemamahulisi projekte ning madalama tehnoloogilise valmidusastmega lahenduste arendamist, mis loob eeldused innovaatiliste ja tipptasemel tehnoloogiate väljatöötamiseks.

Kadri Tali andis ülevaate [kultuurikomisjoni arvamusest](#) ja arutelust ning märkis, et komisjon otsustas Vabariigi Valitsuse seisukohti toetada. Komisjoni otsus oli konsensuslik.

Urve Tiidus küsis, kui suure toetussumma on teoreetiliselt fondist võimalik saada.

Piret Sütt vastas, et toetuse suurus sõltub projekti sisust ja koostajast. Näiteks TalTechi ja Eesti Energia ühises projektis sai TalTech toetust ligikaudu 190 000 eurot. Projektide mahule piiri kehtestatud ei ole.

Peeter Tali võttis arutelu kokku ning tegi ettepaneku toetada kooskõlas kultuurikomisjoni arvamusega Vabariigi Valitsuse esitatud seisukohti.

Otsustati:

4.1. Toetada kooskõlas kultuurikomisjoni arvamusega Vabariigi Valitsuse esitatud seisukohti (konsensus: Arvo Aller, Vladimir Arhipov, Lea Danilson-Järg, Enn Eesmaa, Katrin Kuusemäe, Luisa Rõivas, Aivar Sõerd, Peeter Tali, Kadri Tali, Tarmo Tamm, Urve Tiidus).

5. Info ja muud küsimused

Otsustati:

5.1. Määrata EL asjade komisjoni liige majanduskomisjonis Urve Tiidus ja keskkonnakomisjonis Tarmo Tamm vastutavaks ettekandjaks kriitiliste toormete määrase (EL) 2024/1252 muutmise COM(2025) 946, osas (konsensus: Arvo Aller, Vladimir Arhipov, Lea Danilson-Järg, Enn Eesmaa, Katrin Kuusemäe, Luisa Rõivas, Aivar Sõerd, Peeter Tali, Kadri Tali, Tarmo Tamm, Urve Tiidus).

5.2. Määrata EL asjade komisjoni liige maaelukomisjonis Maido Ruusmann vastutavaks ettekandjaks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrase ettepaneku, millega muudetakse ELi mahemäärust (EL) 2018/848 seoses teatavate tootmise, märgistamise ja sertifitseerimise nõuete ning kolmandate riikidega kauplemise eeskirjadega COM(2025) 780, osas (konsensus: Arvo Aller, Vladimir Arhipov, Lea Danilson-Järg, Enn Eesmaa, Katrin Kuusemäe, Luisa Rõivas, Aivar Sõerd, Peeter Tali, Kadri Tali, Tarmo Tamm, Urve Tiidus).

5.3. Määrata EL asjade komisjoni liige majanduskomisjonis Urve Tiidus vastutavaks ettekandjaks EL digivaldkonna lihtsustamise koondpaketi (Omnibus VII) - COM(2025) 836, COM(2025) 837 osas (konsensus: Arvo Aller, Vladimir Arhipov, Lea Danilson-Järg, Enn Eesmaa, Katrin Kuusemäe, Luisa Rõivas, Aivar Sõerd, Peeter Tali, Kadri Tali, Tarmo Tamm, Urve Tiidus).

5.4. Välislähetusse saatmise otsustamine: Lähendada Arvo Aller, Rain Epler, Peeter Tali,

Maido Ruusmann, Luisa Rõivas, Katrin Kuusemäe ja Kadri Tali 26.-28. aprill 2026 Bukaresti, Rumeeniasse. Välislähetusega kaasnevad kulud katta EL asjade komisjoni välislähetuste eelarvest. (konsensus: Arvo Aller, Vladimir Arhipov, Lea Danilson-Järg, Enn Eesmaa, Katrin Kuusemäe, Luisa Rõivas, Aivar Sõerd, Peeter Tali, Kadri Tali, Tarmo Tamm, Urve Tiidus).

5.5. Välislähetusse saatmise otsustamine: Lähetada Peeter Tali 29.-31. märts 2026 Chişinău, Moldovasse. Välislähetusega kaasnevad kulud katta EL asjade komisjoni välislähetuste eelarvest. (konsensus: Arvo Aller, Vladimir Arhipov, Lea Danilson-Järg, Enn Eesmaa, Katrin Kuusemäe, Luisa Rõivas, Aivar Sõerd, Peeter Tali, Kadri Tali, Tarmo Tamm, Urve Tiidus).

Peeter Tali andis teada, et järgmine Euroopa Liidu asjade komisjoni istung toimub reedel 20. veebruaril kell 9.00 MS Teamsis.

(allkirjastatud digitaalselt)
Peeter Tali
juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
Roosmarii Kukk
protokollija